ЗІҐМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА USFU

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	**УПРАВЛІННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИМИ ДАНИМИ ТА НАУКОВА АНАЛІТИКА**	
Викладач (-і)	**МИКОЛА МАКСИМОВ ВОЛОДИМИРОВИЧ**	
Контакт викладача	mykola.maksymov@usfu.edu.ua	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)	
Семестр вивчення	III	
Обсяг дисципліни	Кредитів ЄКТС: Усього годин: Лекцій: Практичних / семінарських занять: Самостійної роботи:	3 90 10 6 74
Форма контролю	**ЗАЛІК**	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Мова вивчення	Українська	

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Управління дослідницькими даними та наукова аналітика» — це навчальна дисципліна, спрямована на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти (аспірантів) системних знань і практичних навичок щодо організації, збереження, обробки та аналізу наукових даних у психології. Вона охоплює питання життєвого циклу даних, принципів FAIR, етичних стандартів та академічної доброчесності, використання сучасних цифрових платформ і репозиторіїв, а також методів статистичного аналізу, візуалізації та інтеграції якісних і кількісних даних.

Дисципліна забезпечує здатність аспірантів працювати з великими масивами інформації, критично оцінювати її якість, забезпечувати відтворюваність досліджень та інтегрувати результати у публікаційну діяльність відповідно до міжнародних стандартів. Вона поєднує теоретичні знання з практичними навичками, що дозволяє майбутнім науковцям ефективно здійснювати дослідницьку діяльність, дотримуючись принципів відкритої науки та академічної доброчесності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Метою дисципліни «Управління дослідницькими даними та наукова аналітика» є формування у студентів системних знань і практичних навичок щодо організації, збереження, обробки та аналізу наукових даних відповідно до принципів відкритої науки, академічної доброчесності та сучасних стандартів дослідницької діяльності.

Завдання дисципліни «Управління дослідницькими даними та наукова аналітика» полягає у формуванні здатності студентів організовувати та підтримувати повний життєвий цикл дослідницьких даних — від їх збору й систематизації до збереження та поширення у відкритих наукових репозиторіях. Особлива увага приділяється розвитку навичок застосування сучасних інструментів аналітики, статистичних методів та візуалізації результатів для забезпечення відтворюваності й достовірності досліджень. Дисципліна також сприяє інтеграції принципів академічної доброчесності та відкритої науки у практику наукової діяльності.

Основні завдання:

– Формування компетентностей: навчити студентів ефективно управляти життєвим циклом

дослідницьких даних — від збору до архівування та поширення.
- Засвоєння стандартів: ознайомити з міжнародними практиками FAIR-даних (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) та етичними вимогами до їх використання.
- Практична аналітика: розвинути навички застосування статистичних методів, програмних інструментів та візуалізації для інтерпретації результатів досліджень.
- Інтеграція технологій: навчити використовувати сучасні цифрові платформи для управління даними, репозиторії та системи контролю версій.
- Розвиток критичного мислення: сприяти формуванню здатності оцінювати якість даних, виявляти помилки та забезпечувати відтворюваність досліджень.
- Публікаційна діяльність: підготувати студентів до використання дослідницьких даних у наукових статтях, звітах та презентаціях.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчальна дисципліна «Управління дослідницькими даними та наукова аналітика» складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Основи управління дослідницькими даними

Тема 1. Життєвий цикл дослідницьких даних охоплює всі етапи роботи з інформацією — від її збору та первинної обробки до архівування й поширення. Студенти вивчають принципи систематизації даних, їх якісного збереження та забезпечення доступності для подальших досліджень. Особлива увага приділяється плануванню управління даними ще на етапі проєктування дослідження.

Тема 2. Принципи FAIR-даних спрямовані на формування навичок роботи з інформацією, яка є знайденою, доступною, сумісною та придатною для повторного використання. У курсі розглядаються міжнародні стандарти та практики, що забезпечують прозорість і відтворюваність психологічних досліджень. Це дозволяє інтегрувати результати у глобальний науковий простір.

Тема 3. Етичні стандарти та академічна доброчесність у роботі з даними визначають правила відповідального використання інформації. Студенти аналізують питання конфіденційності, захисту персональних даних та уникнення маніпуляцій результатами. Дисципліна формує розуміння важливості чесності й прозорості у науковій діяльності.

Тема 4. Інструменти та платформи управління даними включають сучасні цифрові рішення для організації дослідницьких матеріалів. Розглядаються репозиторії, системи контролю версій та хмарні сервіси, що забезпечують ефективну співпрацю між дослідниками. Практичні навички роботи з цими інструментами підвищують якість та швидкість наукових процесів.

Тема 5. Відкрита наука та доступність даних акцентує увагу на глобальних тенденціях поширення результатів досліджень. Студенти знайомляться з політиками відкритого доступу, перевагами та викликами публікації даних у відкритих джерелах. Це сприяє розвитку культури наукової комунікації та підвищує вплив психологічних досліджень.

Змістовний модуль 2. Наукова аналітика та інтерпретація

Тема 6. Методи статистичного аналізу у дослідницькій практиці забезпечують інструментарій для кількісної обробки даних. У курсі розглядаються базові та розширені статистичні методи, що дозволяють перевіряти гіпотези та робити валідні висновки. Практичні приклади допомагають інтегрувати статистику у психологічні дослідження.

Тема 7. Візуалізація даних: інструменти та підходи спрямована на розвиток навичок представлення результатів у зрозумілій та наочній формі. Студенти опановують сучасні програми та методи створення графіків, діаграм і інтерактивних візуалізацій. Це дозволяє ефективно комунікувати результати досліджень у науковій та освітній діяльності.

Тема 8. Інтеграція якісних і кількісних даних у змішаних дослідженнях розкриває можливості комбінування різних методологій. Курс показує, як поєднання статистичних та інтерпретативних підходів дозволяє отримати більш комплексне розуміння психологічних явищ. Такий підхід підвищує глибину та достовірність досліджень.

Тема 9. Відтворюваність та перевірка результатів у психологічній науці акцентує увагу на необхідності повторюваності досліджень. Студенти вивчають методи перевірки достовірності даних, уникнення помилок та забезпечення надійності висновків. Це формує культуру критичного мислення та наукової відповідальності.

Тема 10. Аналітика для публікаційної діяльності зосереджена на використанні дослідницьких даних у наукових статтях, звітах та презентаціях. Курс навчає інтегрувати результати аналізу у структуру публікацій, дотримуючись міжнародних стандартів. Це сприяє підвищенню якості наукових текстів та їхнього впливу у професійній спільноті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Андрущенко В. П. *Наукова діяльність у системі вищої освіти : монографія.* – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – 280 с.
2. Бабич Н. Д. *Основи наукових досліджень : навч. посіб.* – Київ : Либідь, 2018. – 256 с.
3. Гончаренко С. У. *Педагогічні дослідження : навч. посіб.* – Київ : Освіта, 2015. – 180 с.
4. Кремень В. Г. *Філософія освіти : монографія.* – Київ : Знання, 2011. – 400 с.
5. Кухаренко В. М. *Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт : навч.-метод. посіб.* – Харків : НТУ «ХПІ», 2019. – 112 с.
6. Луговий В. І. *Якість вищої освіти : монографія.* – Київ : НАН України, 2016. – 350 с.
7. Паламарчук В. Ф. *Методика наукової творчості : навч. посіб.* – Київ : Академвидав, 2016. – 210 с.
8. Савельєв Є. В. *Методологія та організація наукових досліджень : монографія.* – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 320 с.
9. Турченко Г. Ф. *Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб.* – Київ : КНЕУ, 2018. – 200 с.
10. Ярошенко О. М. *Академічне письмо : методичні рекомендації.* – Київ : Університет «Києво-Могилянська академія», 2020. – 95 с.

Додаткові:

1. Babbie E. The Practice of Social Research. 15th ed. Boston: Cengage Learning, 2020.
2. Borgman C. L. Big Data, Little Data, No Data: Scholarship in the Networked World. Cambridge, MA: MIT Press, 2015.
3. Bryman A. Social Research Methods. 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2021.
4. Cohen J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1988.
5. Creswell J. W., Plano Clark V. L. Designing and Conducting Mixed Methods Research. 3rd ed. Thousand Oaks: SAGE, 2017.
6. Field A. Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics. 5th ed. London: SAGE, 2018.
7. Flick U. An Introduction to Qualitative Research. 6th ed. London: SAGE, 2018.

8. Gibbs G. Analyzing Qualitative Data. London: SAGE, 2018.
9. Ioannidis J. P. A. Why Most Published Research Findings Are False. PLoS Medicine, 2005, 2(8), e124.
10. Krippendorff K. Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. 4th ed. Thousand Oaks: SAGE, 2018.
11. Miles M. B., Huberman A. M., Saldaña J. Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook. 4th ed. Thousand Oaks: SAGE, 2020.
12. Patton M. Q. Qualitative Research & Evaluation Methods. 4th ed. Thousand Oaks: SAGE, 2015.
13. Punch K. F. Introduction to Social Research: Quantitative and Qualitative Approaches. 4th ed. London: SAGE, 2014.
14. Shadish W. R., Cook T. D., Campbell D. T. Experimental and Quasi-Experimental Designs for Generalized Causal Inference. Boston: Houghton Mifflin, 2002.
15. Silverman D. Interpreting Qualitative Data. 6th ed. London: SAGE, 2020.
16. Tabachnick B. G., Fidell L. S. Using Multivariate Statistics. 7th ed. Boston: Pearson, 2019.
17. Tashakkori A., Teddlie C. Mixed Methodology: Combining Qualitative and Quantitative Approaches. Thousand Oaks: SAGE, 1998.
18. Tenopir C., Levine K., Allard S. Research Data Services in Academic Libraries: Data Management and Data Literacy. College & Research Libraries, 2016, 77(2), pp. 251–275.
19. Wilkinson M. D. et al. The FAIR Guiding Principles for Scientific Data Management and Stewardship. Scientific Data, 2016, 3, 160018.
20. Yin R. K. Case Study Research and Applications: Design and Methods. 6th ed. Thousand Oaks: SAGE, 2018.

Інформаційні ресурси:

1. Open Science Framework (OSF) – міжнародна платформа для управління дослідницькими даними.
2. Zenodo – репозиторій відкритих даних, підтримуваний CERN.
3. Figshare – сервіс для збереження та поширення дослідницьких матеріалів.
4. Research Data Alliance (RDA) – глобальна організація з питань управління даними.
5. Crossref – реєстрація DOI та метаданих для наукових публікацій.
6. Міністерство освіти і науки України – https://mon.gov.ua
7. Державна науково-технічна бібліотека України (URIS) – https://nauka.gov.ua/info/
8. Національний портал «NAUKA» – https://nauka.gov.ua
9. Open Ukrainian Citation Initiative (OUCI) – https://ouci.dntb.gov.ua (ouci.dntb.gov.ua in Bing)
10. Національний фонд досліджень України – https://nrfu.org.ua

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковою формою контролю з освітнього компонента є **залік**, який виставляється за результатами роботи здобувача освіти протягом семестру на основі загальної суми набраних балів. Окремий підсумковий контрольний захід для отримання заліку не передбачається.

Поточне оцінювання здійснюється за результатами роботи на практичних/семінарських заняттях, виконання самостійних, індивідуальних та інших передбачених програмою завдань. Максимальна кількість балів за окреме заняття або інший вид роботи виставляється за умови повного і правильного виконання завдань, ґрунтовного володіння матеріалом, розуміння основних понять і закономірностей теми, здатності аргументовано висловлювати власну позицію, застосовувати набуті знання та формулювати обґрунтовані висновки.

У разі неповного виконання завдань, наявності змістових помилок, недостатньої аргументованості відповідей або часткового володіння навчальним матеріалом кількість балів зменшується відповідно до рівня виконання роботи. Підсумкова оцінка за освітній компонент визначається як сума балів, отриманих здобувачем освіти протягом семестру за всі передбачені види навчальної роботи.

ЗІҐМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА USFU

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Вивчення курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності, професійної відповідальності, самостійності, взаємної поваги та інтелектуальної відкритості.

Академічна залученість. Очікується систематична підготовка до занять, опрацювання рекомендованих джерел, активна участь у дискусіях, практичній та аналітичній роботі.

Самостійність. Здобувач освіти несе відповідальність за власну освітню траєкторію, своєчасне опрацювання матеріалів курсу та надолуження пропущених тем.

Академічна доброчесність. Неприпустимими є плагіат, фабрикація і фальсифікація даних, списування, несанкціоноване використання чужих матеріалів та інші форми академічної недоброчесності.

Академічна комунікація. Взаємодія в межах курсу має відповідати стандартам професійної етики: аргументованість позицій, коректність дискусії, повага до альтернативних поглядів і відповідальне використання професійної термінології.

Конфіденційність та етика. Під час аналізу клінічних, консультативних, дослідницьких або інших професійних випадків обов'язковим є дотримання принципів конфіденційності, захисту персональних даних і професійної етики.

Використання цифрових та ШІ-інструментів. Цифрові сервіси та інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися як допоміжні засоби навчання за умови збереження авторства, академічної самостійності, критичної перевірки отриманих результатів і дотримання вимог академічної доброчесності.

Професійний стандарт. У межах курсу підтримується культура, наближена до професійного та наукового середовища: точність формулювань, доказовість тверджень, критичне мислення, відповідальність за власні висновки та повага до стандартів психологічної науки і практики.